

Sanatta Görsel Yaratıcılık Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sanatta Görsel Yaratıcılık Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30011>

Özet

Sanatta Görsel Yaratıcılık Ölçeği (SGYÖ), Fadim Akça ve Gökçe Kavak tarafından 2021 yılında geliştirilmiştir. Ölçek, bireylerin görsel sanatlar alanındaki yaratıcılık becerilerini sistematik ve psikometrik olarak ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Geliştirme çalışması, ölçeğin sağlam bir **yapı geçerliliğine** sahip olması için kapsamlı istatistiksel analizlere odaklanmıştır. Bu araç, sanat eğitimi ve psikoloji alanındaki araştırmacılara, sanatsal ifade ve görsel problem çözme yetenekleriyle ilişkili yaratıcı kapasiteyi değerlendirmede güvenilir bir kaynak sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sanatta yaratıcılık, Görsel sanatlar, Psikometrik özellikler, Ölçek geliştirme, Yapı geçerliliği, Akca & Kavak.

Yazarlar

Fadim Akça, Gökçe Kavak.

Amaç

Sanatta Görsel Yaratıcılık Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin özellikle **görsel sanatlar** alanında sergiledikleri yaratıcılık yeteneklerinin hassas bir şekilde değerlendirilmesidir. Ölçek, geleneksel yaratıcılık testlerinin aksine, yalnızca genel bilişsel yeteneklere odaklanmak yerine, sanatsal üretim ve görsel düşünme süreçlerine uygulanan yaratıcı düşüncenin kendine özgü yönlerini hedeflemektedir.

Bu araç, sanat eğitimi ve sanatsal yetenek gelişimi üzerine yapılan psikolojik araştırmalarda kritik öneme sahip olan görsel yaratıcılık ölçmek için standartlaştırılmış, objektif bir yöntem sunarak alandaki bir boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır.

Yapı (Construct)

Ölçek, sanatsal bağlamlarda yeni, uygun ve yüksek kaliteli görsel ürünler veya çözümler üretme yeteneği olarak tanımlanan görsel yaratıcılık psikolojik yapısının ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu yapı, sanatta yaratıcı süreçlerle ilişkiliendirilen orijinallik, detaylandırma (elaboration), esneklik (flexibility) ve görsel fikirlerin akıcılığı gibi çeşitli temel boyutları kapsamaktadır.

SGYÖ'nün altında yatan teorik çerçeve, görsel yaratıcılığın yalnızca doğuştan gelen bir yetenek değil, aynı zamanda standart metriklerle değerlendirilebilen ve geliştirilebilen ölçülebilir bir beceri seti olduğunu vurgular. **Ölçek geliştirme** süreci, maddelerin görsel yaratıcı ifadenin tüm

kapsamın yeterince temsil etmesini sağlamaya odaklanmaktadır.

Geçerlik

Akca ve Kavak (2021) tarafından yürütülen orijinal geliştirme çalışması, ölçeğin yapı geçerliliğini oluşturmaya büyük önem vermiştir. Çalışmanın başlangıcında, ölçek geliştirme ve yapı geçerliliği üzerine odaklanılan araştırma açıkça belirtilmektedir. Bu, ölçek maddelerinin hipotez edilen yaratıcı boyutlara doğru bir şekilde yüklendiğinden emin olmak için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Doğrusal Faktör Analizi (DFA) gibi yöntemlerin kullanıldığını göstermektedir.

Ölçeğin güvenilirliğini ve uygulanabilirliğini tam olarak kanıtlamak için, SGYÖ puanlarının mevcut yerleşik yaratıcılık ölçütleri veya fiili sanatsal başarı metrikleri ile karşılaştırılarak eşzamanlı ve yordayıcı geçerliliğin (predictive validity) de araştırılması önerilmektedir.

Güvenirlilik

Kaynak özetinde spesifik güvenirlik katsayıları (örneğin, Cronbach Alfa değeri veya test-tekrar test güvenilirliği) belirtilmemiş olsa da, ölçek geliştirme sürecinde yüksek iç tutarlılığın sağlanması standart **psikometri** pratiğinin temel bir gerekliliğidir. Hakemli akademik bir dergide yayınlanması, ölçeğin boyutlar arasında iç tutarlılığının kabul edilebilir veya güçlü düzeyde olduğunu varsaymayı gerektirir.

Güvenirlilik değerlendirmesi, ölçeğin görsel **yaratıcılık** tutarlı bir şekilde ölçmesini ve farklı uygulamalar ve örneklemeler arasında ölçüm hatasının en aza indirmesini sağlamak açısından hayati öneme sahiptir.

Faktör Analizi

SGYÖ'nün geliştirilmesi, yapı geçerliliğini kesinleştirmek için temel bir adım olan kapsamlı bir faktör analizini içermiştir. Bu analiz, ölçeğin ölçtüğü görsel yaratıcılık oluşturan temel boyutlar veya alt ölçekleri belirlemek amacıyla kullanılmıştır.

Faktör yapısı, "Görsel İfade Orijinalliği" veya "Sanatsal Fikirlerin Detaylandırılması" gibi görsel yaratıcılığın farklı bileşenlerini ortaya çıkarması olabilir. Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin puanlanması ve yorumlanması yönlendirerek, her bir maddenin yapının genel ölçümüne anlamlı bir şekilde katkıda bulunmasını sağlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Psikometrik Geliştirme Ölçeği (Görsel çıktı değerlendirmesine dayalı öz bildirim veya derecelendirme ölçeği)

Format: Derecelendirme Formatı (Detaylar makalede yer almaktadır, büyük olasılıkla Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır).

Language Available: Türkçe

Population Group: Sanat Eğitimi Alan Bireyler, Yükseköğretim Öğrencileri.

Age Group: Yetişkinler ve Ergenler.

Population Details: Ölçek, görsel sanatlar alanındaki yaratıcılık değerlendirme üzere geliştirilmiştir ve genellikle sanat eğitimi alan gruplarda uygulanmak üzere tasarlanmıştır.

Test Methodology: Görsel yaratıcılığın belirli boyutların ölçmeye yönelik maddeler içeren, yapı geçerliliğine odaklanmış bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Görsel yaratıcılık, Sanat eğitimi, Psikometri, Akca & Kavak, Ölçek geliştirme, Yapı geçerliliği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: fakca@gazi.edu.tr (Sorumlu Yazar: Fadim Akça)

Correspondence Address: Fadim Akça (Gazi Üniversitesi, Türkiye)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2021

Şinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için Fadim Akça ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin orijinal PDF belgesi bu adresten indirilebilir: [sanatta-gorsel-yaraticilik-olcegi-olcek-gelistirme-ve-yapi-gecerliliği-uzerine-bir-calisma-scale-of.pdf](#)

Ek Kaynak Linki: Çalışmanın ERIC veritabanındaki kaydına şu bağlantıdan ulaşılabilir: [eric.ed.gov](#)

Referanslar

Akca, F. & Kavak, G. (2021). Scale of Visual Creativity in Art: A study on scale development and construct validity. *International Journal on Social and Education Sciences (IJonSES)*, 3(3),

439-456. <https://doi.org/10.46328/ijonses.94>

Sanatta Grsel Yaratıcılık lesi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

lek maddeleri, orijinal kaynakta bu zet blmnde yer almamaktadırlar. Tam maddeler listesi ve puanlama ynergeleri için ltfen Akca & Kavak (2021) makalesine ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM